

OBSAH

LITERÁRNÍ ŽIVOT	15
Politické a kulturní souvislosti	17
Počátky normalizace	17
„Pravidla hry“ znormalizované československé společnosti	25
Fungování literatury v oficiální sféře	26
Formování paralelního kulturního prostoru	32
Charta 77 a „paralelní polis“	37
Dílčí posuny od počátku osmdesátých let	44
Integrační tendence v kulturním prostoru	48
Nakladatelství	57
Restrikce let 1970–1973	57
Činnost oficiálních nakladatelství v normalizačním dvacetiletí	60
Samizdat	66
Literární časopisy	73
Podmínky vydávání literárních časopisů a hlavní publicistické tendence	73
Významná literární a kulturní periodika	75
Samizdatová periodika	84
Souvislosti divadelního života	89
Pookupační vzepětí divadla	89
Pozvolný nástup normalizace	91
Dramaturgický provoz	96
Možnosti vyjádření v omezeném prostoru	99
Autorské divadlo a studiové scény	101
Bytové divadlo	107
Divadlo v čase perestrojky	109
Vztahy se slovenskou literaturou	112
Oslabení vazeb mezi českou a slovenskou literaturou v letech normalizace	112
Důsledky normalizační politiky a oficiální spolupráce národních spisovatelských svazů	112
Česko-slovenské literární vztahy jako předmět vědeckých úvah a koncepcí	116

Vzájemná reflexe české a slovenské literatury	119
Spolupráce umlčovaných autorů	123
Překladová literatura	125
Próza	126
Sovětská próza	131
Poezie	133
LITERÁRNÍ ŽIVOT V EXILU	137
Emigranti poúnoroví a posrpnoví	140
Kontakty s domovem	142
Obnovení publikačních aktivit v sedmdesátých letech	146
Exilová periodika	151
Proměny exilu po Chartě 77 a v letech osmdesátých	155
MYŠLENÍ O LITERATUŘE	163
Specifika literární publicistiky sedmdesátých let	165
Odmítnutí literatury šedesátých let	167
Úsilí o vytvoření „pozitivního programu“	172
Pokusy o pojmenování stavu současné literatury	175
„Vymknuta z kloubů...“	180
Myšlení o literatuře mimo oficiální média	184
Exil a samizdat	184
Vstup do exilu: literatura jako soukromé rozhodnutí	187
Diferenciace exilové literární kritiky	188
Literární esejistika v samizdatu sedmdesátých let	193
Sebereflexe samizdatu	194
Debaty o charakteru undergroundu	197
Jaká kultura, jaká literatura?	198
Kritická reflexe samizdatové a exilové tvorby	201
Integrace komunikačních okruhů	205
Literární bádání	207
Normalizace a literární věda	207
Ve službách normalizace	210
Literární věda mimo politickou objednávku	214
Pražská škola v exilu po roce 1968	225
POEZIE	235
Proměna situace na přelomu šedesátých a sedmdesátých let	237
Spojité prostory – poezie v exilu a samizdatu	242
Spirituální poezie v exilu vnějším a vnitřním	242

Poezie plynutí času, paměti a návratů	253
Hledání nadosobních jistot v díle střední básnické generace	256
Spílání světu i době	262
Proměny poezie „nepřizpůsobivých“ mladých básníků šedesátých let	265
Pokračování básnického experimentu	273
Společenství a poetika undergroundu	279
Počátky, předchůdci a vzory	279
Básníci Křižovnické školy	283
Písňové texty, rock a poezie	286
Nejmladší podzemní generace	290
Surrealismus: zpátky do podzemí a exilu	296
Surrealistický kolektivismus jako otázka a program	298
Bohémský surrealismus autorů časopisu Doutník	301
Postupný přechod k postsurrealismu	303
Debutanti v exilu a samizdatu	306
První sbírky tří generací exulantů	306
Satirou, vzdorem a vírou proti šedi a hodnotovému chaosu	313
Poezie ve službách režimu	319
Na prahu normalizace	319
Odmítnutí ducha šedesátých let	321
Návrat k poezii jako nástroj agitace	322
Pětatřicátníci	329
Civilní autobiografické gesto	332
Poetické konverze: integrace debutantů z šedesátých let	336
Inspirace beatnickou poezií a rockem	340
Široké spektrum poezie „na okraji“	343
Šed' angažované průměrnosti	344
Paradoxy okraje	346
Osamělí debutanti osmdesátých let	348
Fenomén ženské poezie	352
Různorodost individuálního hledání poezie	355
Publikační návraty	360
Kontinuita paměti a poezie	360
Skeptické gesto věčnosti	364
Návraty příslušníků generace šedesátých let	367
Folková a rocková píseň jako protest a vyznání	369
Proměny folku	370
Zpívající básníci	373
Možnosti humoru a satiry	377
Rozmanité podoby písňové tvorby	379
Rockové texty nové vlny a punku	381

PRÓZA	385
Rozpad prozaické produkce na jednotlivé větve	387
Próza v konfliktu s komunistickou mocí	392
Oživení tvorby autorů první emigrační vlny	392
Mnohotvárnost prózy nových exulantů	397
Návraty posrpnových exulantů k tematice totality	399
Mezi dvojím domovem: Josef Škvorecký a Milan Kundera	404
Modelová a alegorická próza samizdatových prozaiků	412
Generační bilance	416
Prózy historických konfrontací	421
Próza zobrazující existenci v atmosféře zevšednělé životní absurdity	424
Exilové a samizdatoví debutanti: konfrontace s životem ve znormalizovaném Československu a v emigraci	432
Paměti, deníky a korespondence: autenticitou proti zapomínání a lži	444
Próza undergroundu, okruh Revolver Revue	455
Pokus o zvrat: próza vycházející v ústrety normalizaci	461
Ve službě propagandy: pokusy o přepsání nedávné minulosti	463
Společensko-historický román jako vyjádření věrnosti socialismu	467
Prózy kronikářského typu	470
Pokus o obnovení budovatelské prózy	472
Venkovská próza ve službách socialismu	473
Autoři šedesátých let a jejich kompromis s normalizací	479
Objev: Ota Pavel	479
Tápání Ladislava Fukse	481
Páralovo hledání pozitivního hrdiny	483
Hrabalovy návraty a variace	486
Bloudění a návraty dalších prozaiků šedesátých let	492
Proměny debutantů sklonku předchozího desetiletí	495
Současná próza v souřadnicích povoleného	500
Proměna prózy s tématem práce v román profesní a společenský	500
Rozmělnění a modifikace páralovského modelu životních stereotypů	505
Různorodé podoby generačních výpovědí o soudobém stavu světa	509
Proměny vesnické prózy	517
Únikové prostory: sci-fi, fejetonistika a humoristická próza	523
Protichůdné možnosti historické prózy	526
Osobité přístupy ke zpodobení nedávných dějin	527

Biografická a historická próza jako ilustrace minulosti.....	530
Inspirace v populární četbě.....	533
Různorodé odpovědi na otázku vztahu individua a společenské autority.....	535
Člověk ztrácející se v dějinách: Oldřich Daněk, Jiří Šotola, Vladimír Körner	537
Prózy předznamenávající budoucí poetiky	541
Hledání „jiné“ literatury.....	541
Poetika literární hry, reflexe a sebereflexe	542
Mezi antiiluzivní tradicí a postmodernou.....	545
DRAMA.....	551
Zrod dramatiky bez kontaktu s českým jevištěm.....	553
Kontinuita a metamorfózy poetik v tvorbě zakázaných dramatiků	557
Člověk svíraný mocenskými manipulacemi	557
Václav Havel a Ferdinand Vaněk: normalizace v konfrontaci s těmi, kdo kráčeji rovně	561
Tíha života v pravdě: Largo desolato.....	565
Faustovské pokušení.....	567
Samizdatové drama historických paralel a analogií	570
Josef Topol a drama individuálního prožitku	574
Dramatická tvorba autorů žijících v exilu	577
Proměna dramatického textu a divadla za normalizace	585
Pokračování tradice divadel malých forem.....	588
Od kabaretu ke komornímu muzikálu: Jiří Suchý	588
Různorodé podoby text-appealu	590
Vyskočilovo Nedivadlo	591
Mystifikace jako metoda výpovědi o národní povaze: Divadlo Jára Cimrmana	593
Hledání dramatu ve sféře oficiálního divadla.....	596
Znovuoživení budovatelské poetiky.....	598
Pokusy pojmenovat soudobou realitu v hranicích povoleného ...	603
Problematická přítomnost a traumata minulosti.....	603
Od morality k publicistickému dramatu	608
Dramatika konverzační, humoristická a situační	615
Dramatický humor Miroslava Horníčka.....	618
Drama historických alegorií.....	620
Vládcé a kmán: mezi lehkou komedií a tragikomedii mravů.....	621
Génius v osidlech průměru a svodů moci, spoluodpovědnost člověka za běs dějin	626

Historické analogie	629
Mezi historií a modelovou hrou o českém charakteru.....	632
Další podoby modelového dramatu.....	637
Monodrama	642
Sféra průniku: adaptace a dramtizace	648
Různorodost přístupů	651
Inspirace literaturou v hrách Pavla Kohouta.....	661
FAKTOGRAFICKÁ LITERATURA	665
Cestopisy	667
Cestopis v disentu a exilu	667
Publikační boom cestopisné literatury	670
Cestovatelé z profese: experti a etnologové	673
Cestopisná angažovaná publicistika	675
Cestopisy novinářů Mladého světa	678
Sportovní a dobrodružné expedice, toulky světoběžníků.....	679
Vzpomínky	683
Memoáry a rozhovory jako nástroj proti zapomínání a falzifikaci minulosti	683
Snaha o návrat ke kořenům komunistické víry.....	687
Memoáry spisovatelů a dalších kulturních osobností.....	688
Literatura faktu	692
POPULÁRNÍ LITERATURA.....	697
Populární žánry v kontextu oficiální literatury	699
Návrat románu pro ženy	701
Próza detektivní a kriminální	704
Boom vědeckofantastické prózy	710
Dvojitý svět humoristické prózy	717
Zdomácnění melodramatického bestselleru západního typu	722
V samizdatovém a exilovém oběhu	724
LITERATURA PRO DĚTI A MLÁDEŽ.....	731
Pod tlakem moci: nástroj a chlouba kulturní politiky	733
Proměny poezie	738
Pohádky a adaptace děl světového kulturního dědictví	743
Příběhy s dětským hrdinou	745
Žánrová pestrost prózy pro mládež	748
Próza pro chlapce	752
Dívčí romány	754

Obrázkové seriály a komiks	756
Literatura pro děti v samizdatu a exilu	760
LITERATURA V MASOVÝCH MÉDIÍCH:	
FILM, ROZHLAS A TELEVIZE	763
Film v zajetí oficiální literatury	767
Čistky a dozvuky	767
Propojení literatury a filmu	768
Filmy vycházející vstříc „požadavkům nové doby“	770
Adaptace klasiky	772
Návraty k autorským osobnostem šedesátých let	773
Oblíbené téma: zmatky mládeže a jeho sociální integrace	775
Umírněné pokusy o sociální kritiku a satiru	776
Film a divadlo	777
Rozhlas ve službách „průměrného posluchače“	779
Personální situace	779
Ostražitý vztah k literatuře	781
Angažované hry a hry faktu	782
Seriál Jak se máte, Vondrovi?	784
Snaha o udržení vývojové kontinuity	785
Společenskokritické vrcholy rozhlasové dramatiky	790
Literárně-dramatické televizní vysílání v časech	
reálného socialismu	792
Nástup nového vedení	792
Doznívání poetiky předchozího desetiletí	795
Pokusy o angažované téma	797
Od ideologie k zábavě a umění	798
Původní televizní dramatika	800
Ve znamení Jaroslava Dietla: politický a profesní seriál	803
Historický seriál	807
Třicet případů majora Zemana	809
Mimo svazující normy: seriály pro děti	811
Nezávislá česká literatura, zahraniční a exilová média	812
ZÁKLADNÍ LITERATURA A PRAMENY	817
Bibliografie k období 1969–1989	819
Souhrnné studie a publikace	819
Literární život	819
Myšlení o literatuře	828
Poezie	832

Próza	839
Drama	851
Faktografická literatura	854
Populární literatura	856
Literatura pro děti a mládež	857
Literatura v masových médiích	858
Seznam fotografií, ilustrací a dokumentů	862
Poznámka	878
Rejstříky	881
Poděkování	977